

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Jr20 ,7-9)

Lugemine prohvet Jeremia raamatust:

Issand, sina oled mind alla surunud ja ma olen alla surutud, sina olid tugevam, sina võitsid! Ja ma olen olnud naeruks igal päeval. Kõik pilkavad mind, sest iga kord, kui ma räägin, pean ma karjuma, kuulutama vägivalda ja rõhumist. Issanda sõna on saanud mulle igapäevaseks teotuseks ja pilkeks. Aga kui ma mõtlesin: ma ei taha enam mõelda tema peale ega rääkida tema nimel, siis oli mu südames nagu põletav tuli ja mu luudes hõõgumine.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps63 ,2.3-4. 5-6. 8-9)

R: Minu hing igatseb Issandat.

Mu Jumal, sind ma otsin üha,
sinu järele januneb mu hing.
Sind igatsedes vaevleb mu ihu
nagu põuast pragunenud maa.

R:

Ma vaatasin pühamus su poole
et näha sinu vägevust ja kirkust.
Sest sinu heldus on parem kui elu,
sind ülistavad mu huuled.

R:

Ma tahan sind kiita kogu eluaja,
sinu nimel tõsta palves oma pihud.
Sa toidad mind otsekui pidusöögil
ja mu süda ülistab sind rõõmsate huultega.

R:

Tõesti, sina oled minu abimees,
sinu tiibade varju all ma hõiskan.
Minu hing on sinusse kiindunud,
sinu parem käsi hoiab minust kinni.

R:

(Teine lugemine Ro12 ,1-2)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, ma manitsen teid Jumala armu pärast, et te tooksite iseendid elavaks, pühaks ja Jumalale meelepäraseks ohvriks. See ongi mõistlik jumalateenimine. Ärge saage selle maailma sarnaseks, vaid muutuge ja saage uueks oma südame mõtlemiste poolest, et te võiksite veenduda selles, mis on Jumala tahtmine - mis on hea, Jumalale meele järgi ja täiuslik.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Ef 1,17-18)

Halleluuja. Meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa valgustagu meie vaimusilmi,
et me tunneksime ära oma lootuse ja kutsumuse. Halleluuja.

(Evangeelium Mt16 ,21-27)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sellest ajast peale rääkis Jeesus tihti oma jüngritele, et tema peab minema

Jeruusalemma, seal palju kannatama vanemate, ülempreestrite ja kirjatundjate läbi; ära tapetama, kuid kolmandal päeval üles tõusma. Seepeale kutsus Peetrus Jeesuse kõrvale ja hakkas teda manitsema: "Hoidku Jumal, mu Issand, ärgu seda sinuga sündigu!" Aga tema pöördus ümber ja ütles Peetrusele: "Tagane minust, saatan; sa kiusad mind, sest sinu mõtted ei ole Jumalast, vaid inimesest!" Siis ütles Jeesus oma jüngritele: "Kui keegi tahab käia minu järel, siis ta unustagu ennast, võtku oma rist ja tulgu minu järel. Sest kes iganes tahab oma elu päästa, see kaotab selle, aga kes kaotab oma elu minu pärast, see leiab selle. Mis kasu on inimesel sellest, kui ta võidaks kogu maailma, aga kaotaks oma elu, või mille eest võiks inimene osta tagasi oma hinge. Sest Inimese Poeg tuleb oma Isa kirkuses ühes inglitega ning tasub igäühele tema tegude järgi." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord istus väike poiss üksinda pimedas toas. Äkki nägi ta kaht põlevat silma talle toanurgast otsa jõllitavat. Hirmunud laps ütles küsivalt enda ette: "Kuuuraat? Kuuuraat?..." Põlevad silmad hakkasid pimedusest lähenema, ja siis hakkasid nende ümber nähtavaks saama kassipea kontuurid. Poisi suust pääses kergendushüüd: "Ah kass, kurat, mina mõtlesin juba et kuri vaim..."

Jah, vennad ja õed, üsna sageli on õudsetel lugudel üsna lihtne seletus, mis pole paraku vaatamänguline ja põnev, vaid pigem rahustava toimega. Ometi ei taha me vahel lihtsaid ja mõistuspäraseid seletusi kuidagi uskuda, sellepärast loeme patutunnistuse...

Jutlus

Kuidas sai see nii juhtuda: Jeesus, kelles Peetrus messia ära tundis, ütles talle: "Õnnis oled sina, Siimon Joona poeg, sest seda pole sulle ilmutanud ei liha ega veri, vaid minu Isa, kes on Taevas! Ja mina ütlen sulle: sina oled Peetrus (see on Kalju), ja sellele kaljule rajan ma oma kiriku, ja surmavalla väravad ei võida seda ära. Mina annan sulle taevariigi võtmed, ja mis sa iganes maa peal seod, see on taevas seotud, ja mis sa maa peal lahti päästad, see on taevas lahti päästetud". Nii võimas tõotus, ja äkki ütleb seesama Jeesus sellesama Peetruse kohta: "Tagane minust, saatan; sa kiusad mind, sest sinu mõtted ei ole Jumalast, vaid inimesest!" Kes on siis Peetrus lõppude lõpuks, kas inimene, kelle kaudu Jumal end ilmutas, või hoopis päris saatan ise?

Jah, armsad õed ja vennad, kui me ei soovi just pühakirjast pooltõdesid välja noppida ja tõe teist poolt maha vaikida, siis tuleb üritada leida kesktee.

Me oleme võibolla harjunud taeva- ja põrguvägesid värvikalt vaimusilma ette manama, ja see ettekujutus põhineb tihti armsa vanaemakese või pühapäevakooli õpetajanna poolt räägitud lastejuttudel. Jumal istub oma taivasel troonil pilve peal ja tiivulised inglid tiirutavad tema ümber. Kurat on sarvede ja sabaga ning kõmistab oma kapjadega põrgus, kus ta ühes oma deemonitega hukkaläinud hingi piinab. Paraku ei saa me seda kuidagi kontrollida, sest selle maailma taevas pilve peal ei istu keegi, seal lendavad lennukid, ja maa all piinlevad peamiselt arengumaade alaealised kaevurid halbade töötingimuste pärast.

Aga võibolla avaldab evangeelium meile just selles kirjakohas jumaliku inspiratsiooni ja inimliku mõistuse tähenduse. See on ju imelik, et Jeesus näeb Peetruses algul jumaliku ilmutuse kandjat, ja siis äkki on ta lausa saatan ise. Ja miks? Sellepärast, et ta tahab seda, mida inimesed? Kas siis tahta nii nagu inimesed on lausa saatanlik?

Et sündmuse sisust aru saada, peame vaatlema lähemalt, mida ja kellele Peetrus ütleb. Kui Jeesus teatab, et tema peab minema Jeruusalemma, seal palju kannatama vanemate, ülempreestrite ja kirjatundjate läbi, ära tapetama, kuid kolmandal päeval üles tõusma, siis võtab Peetrus ta kõrvale ja sõandab talle koguni etteheiteid teha: "Hoidku Jumal, mu Issand, ärgu seda sinuga sündigu!" See, mida

Peetrus ütleb, on tõesti mõistmatu. Ise oli ta just enne seda Jeesuses Jumala messia ära tundnud, ja nüüd tuleb tal pähe see messias kõrvale võtta ja teda manitsema hakata. Kas nüüd peaks siis Jeesus hakkama Peetruse inimliku tarkuse järgi käima?! Vastavalt käitub ka Jeesus ja annab talle mõista, kui tõsine on Peetruse etteheide - see teeks tühjaks messia kogu missiooni.

Armsad õed ja vennad, filosoofid ja teoloogid on aastatuhandeid rääkinud unistavalt inimese vabast tahtest. Tänase evangeeliumi valguses võib aga öelda, et vaba tahe - see kõlab tugeva ülepakkumisena. Me võime pigem öelda: inimesel on vabadus valida teatud võimaluste vahel, aga päris vaba ei ole see tahe mitte kuidagi. Tahe allub ju eelkõige mõistusele, ja mõistus kinnitab, et mida rumalamini käituda, seda suuremad kannatused toob see kaasa.

Ja ometi võib inimene vahel tõesti hirmsaid vigu teha. Tavaliselt on küll vead antud selleks, et neist õppida - ära õppida, et inimlikust tarkusest ei piisa maailma olemusest arusaamiseks. Paljugi jääb vaid usu valdkonda, milles me saame loota ainult Jumala peale. Meile jääb lootus, et siis, kui me oleme oma inimliku olemise ammendanud, ootab meid uus reaalsus, milles me oleme vabad - või vähemalt vabamad kui siin maa peal. Aamen.